

Positief-negatief

'Negatief is het nieuwe positief'. Deze uitspraak heeft alles te maken met de akelige ziekte Covid-19 en de testuitslagen. Leerlingen worden daar volop mee geconfronteerd en dan is het best lastig om positief te blijven.

Opdracht: Maak een collage van een portret met een positieve en negatieve kant.

Doelen

- ◆ Je kunt aansluiten bij **kerndoel 34**: Leerlingen leren zorg te dragen voor de gezondheid van henzelf en anderen, meer specifiek het rekening houden met anderen, of bij **kerndoel 52**: De leerlingen leren over kenmerkende aspecten van het tijdvak: *burgers en stoommachines*. In dit tijdvak ontstond de fotografie.
- ◆ De leerling weet dat sommige kleuren elkaar kunnen versterken, dat er verschillende soorten kleurcontrasten zijn en hij kan kleurcontrast toepassen in een werkstuk.
- ◆ De leerling kan ingewikkelde vormen uit papier knippen waaronder de herhaling van vormen, symmetrische vormen en openingen binnenin een vorm.
- ◆ De leerling kan vormvarianten knippen en de vormen op het papier schuiven om te zoeken naar een passende indeling.

Materiaal

Je hebt nodig voor knippen/plakken papier:

- papier; wit, gekleurd of bewerkt, A4 formaat (voor de vormen)
- papier, wit of gekleurd (voor de achtergrond)
- schaar
- lijm

Je hebt nodig voor onderzoek:

- papier in diverse contrasterende kleuren, A4 formaat
- schaar

Bijzonderheden:

Combineer je de opdracht met de werkwijze knippen/plakken papier, gebruik dan 2 kleuren voor het werkstuk en een derde kleur papier voor de achtergrond.

En verder

Een negatief is een tussenstadium in het fotografische proces dat bij het gebruik van lichtgevoelige materialen noodzakelijk is om een beeld te kunnen maken. Bij zwart/wit fotografie is de negatieve kleur van een zwarte achtergrond: wit. Bij kleurenfotografie werkt het op een soortgelijke manier. De kleur van het positief en negatief zijn complementair aan elkaar. Rood wordt groen en geel wordt paars.

De les in fases

Oriënteren

1. Bespreek het vormdoel.
2. Vraag leerlingen of ze weten wat het is. Leg het zelf uit of toon het filmpje. Is dit vormdoel al eerder aan bod gekomen? Herhaal dan kort de informatie.
3. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen betekenis en bespreek het kort.
 - Wat betekent de uitspraak: negatief is het nieuwe positief?
 - Hoe voelt het om beperkt te worden vanwege Covid? Hoe ga jij daarmee om?
4. Bespreek de opdracht.
5. Leg de werkwijze knippen/plakken papier uit. Doe de techniek zelf voor, toon het filmpje of herhaal kort de inhoud.

Onderzoeken

1. Geef leerlingen de tijd om te onderzoeken wat ze willen maken.
2. Ze doen dat door vormen te knippen en daarmee te schuiven.
3. Gebruik eventueel de bouwsteen onderzoek. Toon het filmpje, leg zelf uit of herhaal kort de informatie.
4. Begeleid de leerlingen individueel door het stellen van reflectievragen. Suggesties:
 - Ja, dat zijn al goede vormen. Kun je ook nog een andere vorm oog/oor/neus/mond/wenkbrauw/haar knippen?
 - Je kunt de vormen zo neerleggen. Kan het ook op een andere manier?
 - Ik zie dat je het lastig vindt om gespiegelde vormen te knippen. Zal ik het nog eens voordoen?
 - Deze opening in het papier is heel netjes gemaakt. Hoe heb je dat voor elkaar gekregen?
 - Welke kleurcontrast wil jij in je werkstuk gebruiken?
 - Valt jouw werkstuk goed op? Hoe kun je dat versterken?
5. Houd eventueel aan het eind van het onderzoek een tussentijdse beschouwing; in groepjes of klassikaal. Je kunt hiervoor de nabeschuivingsvragen onderzoek gebruiken.

Uitvoeren

1. Na het schuiven worden de stukjes papier vastgeplakt en eventueel verder bewerkt. Er komt nu ook steeds meer aandacht voor details.

Evaluëren

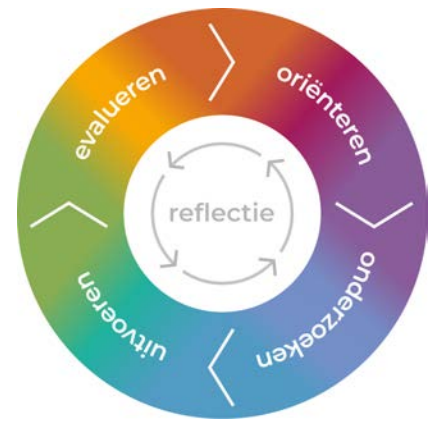
Klik op 'Nabespreken: wat hebben we geleerd?'

Bespreek de vragen op het digibord klassikaal of laat leerlingen de vragen in groepjes of individueel beantwoorden. Mogelijke vragen:

- ◆ Waar zie je een hele negatieve gezichtshelft? Waaraan zie je dat?
Waar zie je een hele positieve gezichtshelft? Hoe komt dat?
- ◆ Welke werkstukken vallen door het kleurgebruik meteen op? Hoe komt dat?
Welke kleurcontrasten zie je in de werkstukken? Wijs eens aan.
- ◆ Wijs eens een werkstuk aan waarin veel verschillende kniptechnieken zijn gebruikt. Welke zijn dat?
Wijs eens een techniek aan die je nog niet eerder had gezien? Voor welke vorm is deze techniek gebruikt? Past dat bij de vorm? Waarom?
- ◆ Hoe ben je op het idee gekomen van de vorm voor je werkstuk?
Was dat je eerste idee?

Spelen met lesfasen en lesdoelen

- De lesbeschrijving is een richtlijn, geen keurslijf. Voel je vrij de volgorde van de bouwstenen naar eigen inzicht aan te passen.
- Is het doel van een bouwsteen al bekend, dan is een korte mondelinge herhaling voldoende.
- Vind je 2 nieuwe leerdoelen te veel voor je leerlingen? Kies dan het doel uit dat ze het hardst nodig hebben voor de opdracht. Of splits de les op. Les 1: aanleren werkwijze, les 2: betekenis en vormdoel.

Aanpassen werkwijze

Liever een andere werkwijze bij deze les? Je kunt de betekenisbouwsteen combineren met onderstaande werkwijzes. Wissel je een bouwsteen, kijk dan altijd kritisch naar de voorgestelde volgorde in de lesbeschrijving en pas naar eigen inzicht aan.

- scheuren/plakken papier
- knippen/plakken papier
- schilderen met (water)verf
- tekenen met oliepastel, viltstift, (kleur)potlood